

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Meriläinen, Jari-Mikko

Title: Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä suunnattu vihapuhe

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © 2022 Jari-Mikko Meriläinen

Rights: CC BY-NC-SA 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Please cite the original version:

Meriläinen, J.-M. (2022). Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä suunnattu vihapuhe.

Prologi : viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti, 18(1), 28-48.

<https://doi.org/10.33352/prlg.122025>

Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä suunnattu vihapuhe

Jari-Mikko Meriläinen

Viittausohje:

Meriläinen, J.-M. (2022). Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä suunnattu vihapuhe. *Prologi – Viestinnän ja vuorovaikutuksen tieteellinen aikakauslehti*, 18(1), 28–48. <https://doi.org/10.33352/prlg.122025>

To cite this article:

Meriläinen, J.-M. (2022). Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä suunnattu vihapuhe [Hate speech targeting the ministers of Sanna Marin's cabinet in Twitter] *Prologi – Journal of Communication and Social Interaction*, 18(1), 28–48. <https://doi.org/10.33352/prlg.122025>

Prologi

– Viestinnän ja vuorovaikutuksen
tieteellinen aikakauslehti

journal.fi/prologi/

ruotsiksi: Prologi – Tidskrift för Kommunikation och Social Interaktion
englanniksi: Prologi – Journal of Communication and Social Interaction

Julkaisija: Prologos ry.

Avoin julkaisu / Open Access
ISSN 2342-3684 / verkko

Artikkeli

Prologi, 18(1)

28–48

<https://doi.org/10.33352/prlg.122025>

Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä suunnattu vihapuhe

Jari-Mikko Meriläinen

KTT, tutkijatohtori

Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu

jari-mikko.jm.merilainen@jyu.fi

vastaanotettu 29.9.2022 / hyväksytty 14.10.2022 / julkaistu 28.11.2022

Tiivistelmä

Twitter on myös vihapuheenvälittäjä. Tämä tutkimus käyttää laajaa, käsin luokiteltua twiittiaineistoa Marinin hallituksen ministereihin kohdistuvan vihamielisen puheen tutkimisessa. Tutkimuksen tavoite oli selvittää, kuinka yleistä ministereihin kohdistuva vihapuhe on, ja miten vihapuhe jakautuu sukupuolen, iän ja puoluekannan mukaan. Tutkin myös vihapuheen lähettäjien seurattavia ja tykkäyksiä. Tulosten perusteella valtioneuvostoon kohdistuva vihapuhe on yleistä, koska keskimäärin noin joka 20. ministerille lähetetty viesti on vihamielinen. Salkkujakauma vaikuttaa oletettavasti vihapuheen jakaumaan eikä tuloksista sen vuoksi voida yleistää, onko vihapuhe suunnattu erityisesti naisiin tai miehiin. Marinin hallitukseen kohdistuva vihapuhe on enimmäkseen lähtöisin perussuomalaisen seuraajilta. Noin 90 prosenttia aineiston käyttäjätileistä ei ole lähettänyt yhtään vihamielistä twiittiä, mutta muuten vihapuhe ei ole erityisen keskittynyttä. Vihapuheen esiintyvyys kasvaa viikonloppuisin.

ASIASANAT: e-demokratia, nettikiusaaminen, Twitter, verkkoviestintä, vihapuhe

Johdanto

Tämän tutkimuksen aihe on Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä kohdistuva vihamielinen puhe. Twitter ja muut sosiaaliset mediat ovat muuttaneet julkisen keskustelun luonnetta, koska ne ovat antaneet mahdollisuuden ohittaa perinteinen media, joka aiemmin hallitsi julkista keskustelua. Nyt yksittäiset kansalaiset voivat nousta verkossa mielipidevaikuttajiksi, mutta verkkojulkisuus ei noudata mediajulkisuuden perinteisiä pelisääntöjä (Vainikka, 2019). Sosiaalisissa medioissa esiintyvä yksittäisiin henkilöihin kohdistuvaa nettikiusaamista ja ihmisryhmiin kohdistuvaa verkko-vihaa.

Suomessa on julkaistu Twitterissä ja muissa sosiaalisissa medioissa esiintyvistä vihapuheesta selvityksiä, joissa viestien luokittelu vihapuheeksi on yleensä tehty tekoälymalleja hyödyntämällä. Menetelmä soveltuu vihapuheen tutkimiseen heikosti, ja esimerkiksi Knuutilan ym. (2019) mukaan menetelmä todennäköisesti aliarvioi vihamielisten viestien määrää, koska se ei tunnista arkista kieltä käyttäviä vihamielisiä twiittejä. Tekoälymalleilla tehtävään tutkimukseen tarvitaan opetusaineisto, joiden keräämiseen tehdyissä selvityksissä on käytetty hälytys-sanalistoja. Hälytys sanat ovat hakusanoja, joilla etsitään potentiaalisesti vihamielisiä viestejä opetusaineistoa varten. Kettunen ja Paukkeri (2021) huomauttivat, että sanalistojen käyttö voi jättää katveeseen listan ulkopuolisia vihapuheen osa-alueita, ja että tekoälymalli seuloo luotettavimmin kaikkein selkeimmin vihamielisiksi luokiteltavia viestejä.

Van Sant ym. (2021) tutkivat Marinin hallituksen Twitterissä kohdistuvaa vihapuhetta. Selvityksen mukaan muun muassa vihapuhe painottuu naisministereihin, joihin kohdistuva vihapuhe on lisäksi usein seksuaalises-

ti virittyntä. Saman johtopäätöksen tekivät Knuutila ym. (2019), jotka laativat haastatteluaineiston suomalaisiin kuntapäätäjiiin kohdistuvasta vihapuheesta. Knuutila ym. tutkivat lisäksi Twitteristä kerättyä aineistoa. Van Santin ym. selvityksen tuloksista poiketen heidän Twitter-analysinsä tulosten mukaan miespoliitit kohtaavat enemmän vihamielistä puhetta kuin naispoliitit.

Tämän tutkimuksen tavoite on selvittää, kuinka yleistä ministereihin Twitterissä kohdistuva vihapuhe on. Luokittelen kaikki aineiston twiitit käsin neutraaleiksi ja vihamielisiksi twiiteiksi, ja tutkin vihamielisten twiittien jakautumista ministerin sukupuolen, iän, puoluejohtajastatuksen ja puoluekannan mukaan. Selvitän myös, miten vihapuhe jakautuu eri viikonpäiville. Lopuksi tutkin, keitä aineiston vihapuhetta viestineet Twitterissä seuraavat ja keiden twiiteistä he tykkäävät Twitterin tykkäystoiminnolla. Tällä haluan saada lisävalaistusta vihapuheilmiöön ja siihen, keitä aineiston vihapuhetta viestivät ovat. Aiemmissä tutkimuksissa ei ole analysoitu heidän seuraamiaan tilejä tai tykkäyksiä, joten kyseessä on uusi kontribuutio.

Johdantokappaleen jälkeen esitän tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen ja kirjallisuuskatsauksen, joita seuraa tässä tutkimuksessa käytetty vihamielisen puheen määritelmä. Sen jälkeen selvennän twiittien käsin luokittelua. Sitten käyn läpi tutkimuksen tavoitteet, ja kuvailen aineiston sekä metodologian. Tämän jälkeen esitän tulokset sekä ministereiden että aineiston vihapuhetta viestineiden osalta. Lopuksi teen johtopäätökset.

Teorettinen viitekehys ja kirjallisuuskatsaus

Avoimuutensa ansiosta Twitteristä on tullut suosittu media politiikassa ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Palvelussa kuka tahansa voi seurata ketä tahansa ilman erillistä hyväksymistä, ja viestit näkyvät myös heille, jotka eivät ole kirjautuneet palveluun. Twitterissä on matala kynnyksellä olla vuorovaikutuksessa ennestään tuntemattomien käyttäjien kanssa, mistä Isotaluksen ym. (2018) mukaan muodostuu sen yhteiskunnallinen merkitys. Matalan kynnyksen kääntöpuolena keskustelu on hedelmällisen ajatusvaihdon sijaan usein kärjekästä juupas-eipäs-väittelyä.

Isotaluksen ym. (2018) mukaan Twitter nousi politiikassa merkittäväksi viestintäkanavaksi vuoden 2008 Yhdysvaltain presidentinvaaleissa. Jungherrin (2016) mukaan Twitteriä käyttävät enimmäkseen oppositiopuolueet ja -kampanjat, mutta ehdokkaat eivät käytä sitä vuorovaikutukseen. Myös Marttila (2018) teki samankaltaisen johtopäätöksen suomalaisten kansanedustajien Twitterin käytöstä. Hänen mukaansa kansanedustajat käyttävät palvelua lähinnä omien kantojensa esittämiseen.

Suurten tapahtumien ympärillä twiittien määrä voi olla valtava, koska Twitterissä välitetään tapahtumista jopa reaaliaikaista informaatiota. Esimerkiksi vuoden 2009 Iranin presidentinvaalien aikana Twitter oli merkittävä tietolähde (Small, 2011). Yoo ym. (2016) tutkivat hurrikaanin yhteydessä syntyneitä Twitter-viestintää ja huomasivat, että Twitter-käyttäjien tuottama informaatio leviää verkostoja pitkin selvästi nopeammin kuin Twitteriin ulkopuolisista lähteistä tuotu informaatio. Toisaalta Twitterissä jaetussa informaatiossa voi olla epätarkkuuksia (Small, 2011).

Ruotsalainen (2017) hyödynsi Helsingin Sanomista vuosilta 2002–2015 koostettua pää- ja mielipidekirjoitusaineistoa ja tutki, miten vihapuheen käsite on muotoutunut julkisessa keskustelussa. Vihapuhe voidaan nähdä samankaltaisena kuin rasismi, antisemitismi ja muut suvaitsemattomuuteen pohjautuvat vihan muodot, mikä on melko lähellä sitä, miten Euroopan neuvosto (2009) on määritellyt vihapuheen. Toisaalta vihapuhe voidaan ymmärtää polarisoituneena keskustelumuotona, joka voi ilmetä vaikka rationaalisen argumentoinnin puutteena tai jyrkkänä vastakkainasetteluna. Ruotsalainen (2017) huomauttaa, että jälkimmäisessä vihapuheen määritelmässä ilmiö irrotetaan ensimmäisestä määritelmästä, jossa vihapuheen kohteena ovat ensisijaisesti etniset ryhmät ja vähemmistöt. Vihapuhe saatetaan myös kiinnittää yksilöön, joka sen tuottaa, jolloin sen yhteiskunnallinen ja poliittinen merkitys jätetään huomioimatta. Vihapuheen käsite voidaan huokoisuutensa vuoksi laajentaa siten, että vihapuheen voidaan nähdä kohdistuvan myös enemmistöihin ja valta-asemassa oleviin. Ruotsalainen esittää, että tällöin se peittää alleen yhteiskunnassa vallitsevia voimasuhteita.

Vihapuheen taustalla voi olla monenlaisia tekijöitä ja se voi toimia eri tavoilla, mutta Knuutila ym. (2019) jakavat vihapuheen kolmeen pääkategoriaan. Vihapuhe voi olla poliittista painostusta, jota harrastavat ideologisista syistä toimivat ryhmät, ja jonka tavoite voi olla esimerkiksi vaientaminen. Toiseksi vihapuhe voi syntyä poliittisesta vastakkainasettelusta, jolloin vihapuhe on seuraus vastakkainasettelun kärjistymisestä. Kolmas vihapuheen kategoria on impulsiivinen häirintä, joka syntyy hetken mielijohteesta, mutta impulsiivisenkin vihapuheen taustalla voi olla tyytymättömyyttä tai suvaitsemattomuutta.

Knuutila ym. (2022) jakavat vihapuhetta tuottavien motiivit affektiivisiksi, ideologisiksi ja performatiivisiksi motiiveiksi. Ideologisesti motivoitunut vihapuhe on ensisijaisesti poliittista toimintaa, ja se kohdistuu yleisesti heihin, joiden vihapuheen tuottaja kokee olevan vastustajiaan. Knuutilan ym. (2022) mukaan vihapuheen tuottajista melko pieni osa on ideologisesti motivoituneita. Suurin osa heistä on affektiivisesti motivoituneita, jolloin vihapuhe on yleensä harkitsematonta ja reaktiivista eikä sen taustalla vaikuta esimerkiksi ideologinen viitekehys. Myös performatiivinen vihapuhe on yleistä. Sen motiivina voi olla silkka tylsyys, ja sen tavoitteena voi olla muiden käyttäjien provosointi. Verkkoviestinnän anonyymiys tarjoaa käyttömahdollisuuksia performatiiviselle vihapuheelle, koska anonyymi vihapuheen tuottaja voi omaksua jopa kokonaisen keinotekoisen identiteetin.

Poliitikkojen lisäksi vihapuhetta suunnataan myös muihin vaikuttajiin. Pöyhtäri ym. (2013) analysoivat journalistien ja asiantuntijoiden kokemuksia julkisesta keskustelusta ja sen tuomista uhista. Pöyhtäri ym. mukaan asiantuntijoihin kohdistuu verkkovihaa erityisesti silloin, kun he ovat vasemmistotaustaisia. Toimittajat kokivat aggressiivisen palautteen kuuluvan osaksi työtään, koska he saavat sitä niin usein. Pöyhtäri ym. mukaan verkkoviha kohdistuu ensisijaisesti vähemmistöihin, mutta kuka tahansa voi saada ryöpyn niskaansa.

Pöyhtäri ym. (2013) jakoivat haastattelemissa ihmisten suhtautumisen vihapuheeseen karkeasti kolmeen ryhmään. Ensimmäiseksi aggressiivisella keskustelulla ajateltiin olevan kielteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Toisaalta joissakin haastatteluissa nousivat esiin vihanpurkausten myönteiset vaikutukset, koska sanalliset teot nähtiin konkreettisia väkivallanteoja ehkäisevänä tekijänä. Kolmas ryhmä piti

verkkovihaa harmittomana huuteluna. Samankaltaisia johtopäätöksiä tekivät myös Knuutila ym. (2019). Osaan heidän vastaajistaan vihapuheella ei ollut vaikutusta, osa tunnusti sen vaikutuksen muttei alistunut sille, ja osa vihapuhetta kohdanneista koki sen jopa kannustavana.

Knuutilan ym. (2019) mukaan päättäjät vähensivät vihapuheen seurauksena aktiivisuuttaan sosiaalisessa mediassa. Jotkut päättäjistä rajoittavat sitä, mistä aihepiireistä he keskustelevat sekä sitä, missä he niistä keskustelevat. Sosiaalisista medioista erityisesti Facebook koettiin uhkaavaksi keskustelupaikaksi. Toisaalta osa vastaajista pelkäsi vihapuhujaksi leimaantumista.

Vihapuhetta ei välttämättä suunnata suoraan sen kohteeseen vaan sitä voi esiintyä esimerkiksi Internet-foorumeilla. Esimerkiksi Vainikka (2019) analysoi Ylilaudan Ihmissuhteet-osiolta kerättyä aineistoa ja huomasi, että foorumilla esiintyy runsaasti naisvihamielisiä, tunnepitoisia puheenvuoroja. Vainikka ja Harju (2019) tutkivat Suomi24- ja Ylilauta-foorumeilta kootua aineistoa ja päättelivät, että foorumit tarjoavat tilaa vallattomien ja itsensä näkemyksineen marginaalisiksi kokevien vastajulkisuudelle, jolla oma ääni saadaan kuuluviin. Vainikan ja Harjun mukaan verkossa rakentuvat vastajulkisuudet nähdään usein positiivisesti voimaannuttavina, mutta samojen mekanismien kautta voi rakentua myös epätoivottua toimintaa kuten rasismia. Myös Pöyhtäri ym. (2013) esittivät, että poliittiseen eliittiin pettyneet ihmiset kokevat vaikutusmahdollisuutensa rajallisiksi, mikä voi johtaa ylilyönteihin niissä keskusteluissa, joihin heillä on mahdollisuus osallistua.

Vihapuheongelma ei tietysti rajoitu pelkästään Suomeen. Ulkomaisen tutkimuksen näkökulmana on usein vihapuheen sukupuolittuneisuus. Esimerkiksi Southern ja Hamer (2021) pitävät naisiin verkossa kohdistuvaa seksismiä

haitallisena, koska se voi rajoittaa naisten vä-
häistä osallistumista politiikkaan riippumatta
siitä, kohdistuuko vihapuhe juuri heihin. Sout-
hern ja Harmer luokittelivat käsin yli satatuhatta
Iso-Britannian kansanedustajille lähetettyä
twiittiiä ja huomasivat, että keskimäärin mie-
het saavat enemmän sopimattomia twiittejä
kuin naiset. Naiskansanedustajista silti miehiä
useampi sai vähintään yhden sopimattoman
twiitin. Fuchs ja Schäfer (2020) analysoivat
pienehköä, japaninkielistä 200 twiitin ja neljän
naispäättäjän aineistoa. He totesivat, että nais-
poliitikoihin kohdistuvista kielteisistä asenteis-
ta on tullut Twitterissä yleinen trendi.

Myös muilla muuttujilla kuin sukupuolella on
todettu olevan vaikutusta vihapuheen esiin-
tyvyyteen. Rheault ym. (2019) luokittelivat
suuren twiittiaineiston koneoppimismallilla ja
selvittivät, että kanadalaiset ja yhdysvaltalaiset
miespoliitikot saavat enemmän sopimattomia
(incivil) twiittejä kuin naispoliitikot, mutta
päättäjän suosion kasvaessa tulos kääntyy päin-
vastaiseksi. Gorrell ym. (2020) tutkivat sana-
listojen avulla isobritannialaisiin poliitikoihin
kohdistuvaa vihapuhetta. Heidän tulostensa
mukaan näkyvimmat poliitikot kohtasivat sekä
suhteellisesti että määrällisesti eniten häiri-
köintiä. Miehet kohtasivat keskimäärin naisia
enemmän yleisluontoisia ja poliittisia solvauk-
sia, ja naisiin kohdistettu häiriköinti oli miehiä
useammin seksuaalista. Collignon ja Rüdig
(2020) keräsivät haastatteluaineiston isobritan-
nialaisista vuoden 2007 vaaliehdokkaista. Hei-
dän mukaansa ehdokkaina olleet naiset ja nuoret
kohtaavat miehiä ja iäkkäämpiä enemmän
häiriköintiä ja uhkailua. Häiriköintiä esiintyi
eniten sosiaalisissa medioissa ja toiseksi eniten
sähköpostissa.

Vihapuhe kohdistuu usein eri etnisiin vähem-
mistöihin. Bliuc ym. (2018) päättelivät kirjalli-
suuskatsauksessaan, että sekä yksittäiset että

ryhmiksi järjestäytyneet kyberrasistit hyö-
dyntävät Internetiä taitavasti. Ryhmillä kyber-
rasismin tavoitteita voivat olla esimerkiksi
propagandan levittäminen tai rekrytointi. Yk-
sittäisillä rasisteilla tavoitteita voivat olla muun
muassa ulkoryhmän loukkaaminen tai vihapu-
heen oikeutuksen vahvistaminen. Samankal-
taisia huomioita teki Awan (2014), joka käytti
500 englanninkielisen twiitin aineistoa musli-
meihin kohdistuvan vihapuheen tutkimiseen.
Awanin keräämässä aineistossa esiintyi vah-
vasti muslimeja stereotypisoivia ja syyllistä-
viä twiittejä, joissa vihapuheeseen liittyi myös
vihapuheen oikeutusta. Miškolci ym. (2020)
kokosivat aineiston 60:stä romaneja käsittele-
västä, slovakialaisesta Facebook-keskustelusta.
He huomasivat, että romaneista tehtiin keskus-
teluissa kielteisiä konstruktioita rikollisina sosi-
aalietuuksien väärinkäyttäjinä.

Myös muihin vähemmistöihin kuin etnisiin
vähemmistöihin kohdistetaan vihapuhetta.
Lingiardi ym. (2020) analysoivat sanalistojen
avulla yli kahden miljoonan italiankielisen twiit-
in aineiston. Heidän tulostensa mukaan noin
kymmenen prosenttia vihapuheesta kohdistui
seksuaalivähemmistöihin ja noin kuusi pro-
senttia vammaisiin. Eniten vihamielisiä viestejä
suunnattiin naisiin.

Vihapuhe ei esiinny tasaisena virtana vaan se
voi leimahtaa jonkin tekijän laukaisemana. Esi-
merkiksi Iso-Britanniassa brittisotilaan murha
laukasi muslimeihin kohdistuvan vihapuheaal-
lon vuonna 2013 (Burnap & Williams, 2015).
Saresma (2019) tutki vuoden 2015 Kempeleen
raiskaustapauksen mediassa synnyttämää vi-
hapuheaaltoa, jossa asiaa käsittelevä diskurssi
oli Saresman mukaan rodullistettua ja turva-
paikanhakijoita toiseuttavaa. Oh (2016) esittää,
että äärioikeistolaiset liikkeet hyödyntävät toi-
minnassaan valtamedian diskurssia, johon ne
verhoavat omaa, rasistista agendaansa. Hän tut-

ki vuoden 2011 Japanin tsunamin sosiaalisissa medioissa synnyttämää japanilaisvastaisuutta, ja hänen mukaansa Twitter ja Facebook siirsivät äärioikeiston diskurssin arkielämään.

Muissa Pohjoismaissa vihapuhe on herättänyt paljon keskustelua. Tanskan 2000-luvun pilapiirroskoku sai huomattavaa julkisuutta, vaikka pilakuvat tavoittivat aluksi suhteellisen pienen yleisön (Jensen, 2008). Pääosin vasemmostonnuoriin kohdistuneen surmatyön tehneen Anders Breivikin manifesti sisältää islaminvastaisuuden lisäksi paljon myös misogynististä ja feminismiin vastaista ajattelua (Walton, 2012). Mårtenssonin (2014) mukaan Norjan äärioikeisto pyrkii diskurssissaan luomaan mielikuvaa siitä, etteivät muslimit sopeudu norjalaiseen yhteiskuntaan. Vihapuhe voi kohdistua myös kaikkein suojattomimpiin. Hirvonen (2013) tutki yksin maahan saapuviin, alaikäisiin turvapaikanhakijoihin kohdistuvaa vihapuhetta kolmella ruotsalaisella ääriliikkeen Internet-sivulla, joilla lapsiin kohdistui islamofobiaa ja ulkomaalaisvastaisuutta. Vedelerin ym. (2019) mukaan jotkin norjalaiset kehitysvammaiset ovat rajoittaneet elämänsä heihin kohdistuvan vihapuheen seurauksena.

Tässä tutkimuksessa käytetty vihamielisen puheen määritelmä

Vihapuhe ymmärrettävästi voi olla vaikeasti määriteltävä asia. Knuutila ym. (2019) totesivat, että määrittelystä huolimatta rajanveto hyväksyttävän ja asiattoman kielenkäytön välille voi olla vaikeaa. Kettunen ja Paukkeri (2021) määrittelivät vihapuheen ilmaisuksi, jotka ovat halventavia, nöyryyttäviä, uhkaavia, vihamielisiä, hyökkäviä tai epäinhimillisiä. Ne voivat liittyä henkilökohtaisiin ominaisuuksiin tai leimata ihmisryhmää tai yleistä. Kolmanneksi ilmaisut voivat kohdistua ammattiryhmään

mutta silti ammattiroolin ulkopuolelle henkilön ominaisuuksiin tai hänen edustamaansa ryhmään. Näiden lisäksi Kettunen ja Paukkeri (2021) määrittelivät neljännen kategorian kaikille muille ilmaisuille, joiden tarkoituksen voi tulkita olevan vihamielinen tai houkuttelevan syrjintään tai väkivaltaan. Knuutilan ym. (2019) käyttämä vihapuheen määritelmä on samankaltainen.

Tarkastakin määrittelystä huolimatta luokitteiluun liittyy suuria haasteita. Luokittelussa ei ole kyse pelkästään siitä, mihin rajanveto vihapuheen ja asiallisen puheen välille tehdään. Esimerkiksi tämän tutkimuksen havaintoperiodin loppupäähän ajoittuu Afganistanin romahdus ja Talebanin uusi valtaannousu. Tapahtumaketju heijastui myös suomenkieliseen Twitteriin, jossa asiasta käytiin paljon keskustelua. Vihapuheen luokittelussa pitää ottaa kantaa myös siihen, millaista kieltä Talebanista voidaan käyttää ilman, että puhe luokitellaan vihapuheeksi. Mielestäni Talebania voi esimerkiksi syyttää terrorijärjestöksi ilman, että siitä syyttäminen on vihapuhetta.

Myös henkilöön käyvän vihamielisen puheen luokitteluun liittyy haasteita. Timo Harakkaa kutsutaan twiiteissä usein harakaksi (pienellä alkukirjaimella). Kyseessä voi olla ilkeämielinen nimittely, mutta kyseessä voi olla myös kirjoitusvirhe. Ministerin syyttäminen korruptiosta ei ole tavatonta, mutta vaikka se selvästi on leimaavaa vihapuhetta, myös siihen voisi liittyä ongelmia. Antti Kaikkosella on vuodelta 2013 tuomio¹ luottamusaseman väärinkäytöstä. Tämän tutkimuksen aineistossa kukaan ei syytä Antti Kaikkosta korruptoituneisuudesta, mutta silti voidaan kysyä, missä vihapuheen raja hänen kohdallaan menisi mahdollisten korruptoituneisuussyytösten kohdalla. Joku voisi katsoa, että hänen takavuosina saamansa tuomio on

¹ <https://yle.fi/uutiset/3-6472239>

riittävä peruste syyttää häntä korruptoituneisuudesta.

Käytän yllä esiteltyä Kettusen ja Paukkerin (2021) vihamielisen puheen määritelmää. Lyhyesti ilmaistuna se määrittelee vihapuheeksi ammattiroolin ulkopuolisen, vihamielisen puheen. Tämä määritelmä jättää huomiotta ne yhteiskunnalliset valtasuhteet, joihin Ruotsalainen (2017) viittaa. Lisäksi se on laajempi määritelmä kuin Euroopan neuvoston määritelmä, joka käsittää esimerkiksi ksenofobian ja rasismia. Olen luokitellut vihamieliseksi puheeksi kaiken henkilöön käyvän ja kunniaa loukkaavan puheen kuten vähättelyn, korruptio- ja valehtelusyytökset² ja maanpetturuudesta syyttämisen. Vihamielinen puhe käsittää kaikenlaisen rasismia ja seksismia. Verhottu-kin väkivallalla uhkaaminen on vihapuhetta, ja itsemurhaan kehottaminen ja kuoleman toivominen ovat niin ikään vihapuhetta. Ulkonäön pilkkaaminen on myös vihapuhetta, koska se ei kohdistu ministerin ammattirooliin.

Tehdyn politiikan ja istuvan hallituksen kollektiivisessa arvostelussa kriteerini ovat olleet väljempää eli esimerkiksi politiikan ja päätösten arvostelun joskus melko ronskeillakin termeillä olen katsonut olevan neutraalia puhetta, koska se on pohjimmiltaan ministerin ammattirooliin liittyvää kritiikkiä. Tämä on erilainen luokitte-
lutapa kuin esimerkiksi Rheaultilla ym. (2019), jotka määrittivät kirosojen käytön sopimattomaksi.

Twiittien luokittelu käsin

Koneoppimismallin sijaan luokittelun kaikki tutkimusaineiston twiitit vihamieliseksi puheeksi ja neutraaliksi puheeksi käsin, toisin sanoen lukemalla. Käsin luokittelu nostaa luokittelun tarkkuutta monestakin eri syystä. Tärkein niistä on se, että tekoälymalli voi parhaimmillaankin olla korkeintaan yhtä tarkka luokittelija kuin ihminen. Sillä ei siis ole informaatioetua suhteessa manuaaliseen luokitteluun, koska myös koneoppimismallilla on käsin luokiteltu otos twiittejä. Lisäksi käsin luokitteluun ei tarvita hälytysanalystia eikä opetusaineistoa, jotka rajaavat osan vihamielisestä puheesta aineistosta pois.

Vaikka twiitit luokitellaan käsin, vihamielisen puheen tutkimiseen liittyy monia haasteita. Tähän johtopäätökseen tulivat myös Knuutila ym. (2019) sekä Kettunen ja Paukkeri (2021). Yksi haasteista on rajanteko sen välille, mikä on vihamielistä puhetta. Karkeaa ja suoraa kritiikkiä, kiro- ja muita vahvistesanoja, puhekielisiä ilmaisuja sekä muita vihapuhetta muistuttuvia kielellisiä elementtejä voidaan käyttää niin, että viesti on vihamielisen puheen ”harmaalla alueella”, jolla sen luokittelu vihamieliseksi tai neutraaliksi puheeksi on ongelmallista. Lisäksi Twitter-viestinnässä voi syntyä väärinkäsitteitä, jotka voivat johtua vaikkapa heikosta kirjoitustaidosta tai eri taustasta. Twitterissä esimerkiksi murteellisten ilmaisujen käyttö on tavallista.

Koneoppimismallien käyttö voi johtaa epätarkkaan³ luokitteluun, koska algoritmi paitsi joko ei tunnista vihamielisiä twiittejä (väärä

² Valehtelusta syyttäminen oli yksi luokittelun rajanveto-ongelmista, koska twiitin lähettäjä ei välttämättä koe sitä vihamieliseksi. Päädyin vihapuheen kannalle. Tutkimustuloksiin tällä ei ole vaikutusta.

³ Knuutilan ym. (2019) neuroverkkoalgoritmin tarkkuus (precision) on 0,709. Knuutilan ym. (2019) tulosten mukaan hieman alle 2 prosenttia Twitterin viesteistä on vihamielisiä. Bayesin säännöllä voidaan laskea, että jos prioritodennäköisyys vihamieliselle viestille on 0,02, posterioritodennäköisyys sille, että vihamieliseksi luokiteltu viesti on vihamielinen, on 0,047. Toisin sanoen yli 95 prosenttia Knuutilan ym. (2019) luokittelemista vihamielisistä viesteistä ei ole vihamielisiä, jos neuroverkko malli tunnistaa vihamielisen viestin neutraalista viestistä tarkkuudella 0,709.

negatiivinen), se myös luokittelee vihamieliseksi puheeksi viestejä, jotka eivät sitä ole (väärä positiivinen). Knuutila ym. (2019) totesivat, että vihamielisessä puheessa voidaan käyttää niin arkista kieltä, että hälytyssanoille perustuva seulonta ei tunnista sitä. Myös Burnap ja Williams (2015) pohtivat, että vihapuhetta voi esiintyä muita toiseuttavassa muodossa kuten ”send them home” [lähetäkää ne kotiinsa]. Lisäksi vihamielinen puhe voi kohdistua johonkin muuhun henkilöön tai ryhmään kuin sen vastaanottajaan (Knuutila ym., 2019). Koneoppimismalli voi siinä tapauksessa luokitella viestin virheellisesti vastaanottajaan kohdistuvaksi vihapuheeksi. Southern ja Harmer (2021) totesivat, että koneoppimismallit voivat luokitella kirosanoja sisältäviä mutta muuten neutraaleja twiittejä vihamielisiksi. Vihamielisen puheen haravoimista algoritmeilla vaikeuttaa myös se, että vihapuhe on pirstaloitunut muun puheen sekaan (Ayo ym., 2021).

Tutkimuksen tavoite, aineisto ja metodologia

Tämä tutkimus pohjautuu erityisesti Van Santin ym. (2021) ja Knuutilan ym. (2019) selvityksille. Tutkimuksen lähtökohta on kysymys siitä, miten yleistä ministerien häiriköinti on avoimessa, matalan kynnyksen sosiaalisessa mediassa. Ensimmäiseksi laadin tarkan estimaatin sille, miten yleistä ministereihin kohdistuva vihapuhe on. Sen jälkeen tutkin regressioanalyysillä, altistavatko sukupuoli, ikä, johtajastatus tai puoluetusta vihapuheelle. Tutkin myös, keitä aineiston vihapuhetta viestineet Twitterissä seuraavat ja keiden twiiteistä he tykkäävät Twitterin tykkäys-painikkeella. Pysin tällä saamaan tietoa siitä, keitä he ovat sekä valottamaan heidän toimintansa motiiveja. Haen Twitterin rajapinnalla tiedot myös aineiston käyttäjätilien perustamisajankohdista, seuraajien ja seuratta-

vien sekä päivitysten määrästä, minkä jälkeen vertailen vihapuhetta tuottavien ja aineiston muiden käyttäjien lukuja keskenään.

Twiittiaineisto koostuu Marinin hallituksen ministereille lähetetyistä twiiteistä, minkä vuoksi kaikki eduskuntapuolueet eivät ole edustettuina. Aineiston havaintoperiodi oli 7.4.2021–20.8.2021. Ministereitä havaintoperiodilla oli yhteensä kaksikymmentäkaksi, ja heistä jokaisella oli Twitter-profiili. Aineisto on ladattu Twitterin tarjoamaa rajapintaa hyödyntämällä, ja se sisältää twiittejä, jotka on lähetetty Marinin hallituksen ministereille. Tarvittavan ohjelmointityön tein Pythonilla. Twiittejä aineistossa on yhteensä 10 046, ja olen luokitellut niistä jokaisen käsin joko vihapuheeksi tai neutraaliksi puheeksi. Samankaltaista aineiston laadullista luokittelua ovat aiemmin käyttäneet esimerkiksi Southern ja Harmer (2021). Eri twiittejä lähettäneitä tilejä aineistossa on yhteensä 4258 kappaletta. Koska uudelleentwiittaminen on merkittävä osa Twitterin sisältöä, aineisto sisältää myös uudelleentwiittauksia.

Kaikki aineiston twiitit ovat suomenkielisiä, joten esimerkiksi RKP:n kansanedustajien ketjuissa käyty ruotsin-, norjan- tai englanninkielinen keskustelu ei ole osa tätä aineistoa. Joidenkin ministereiden osalta aineisto on huomattavan pieni. Esimerkiksi Thomas Blomqvistin twiitit eivät juuri herätä keskustelua, vaikka hän twiittaa säännöllisesti.

On tärkeää pohtia myös sitä, miten hyvin Twitteristä kerätty aineisto soveltuu vihapuheen tutkimiseen. Vuonna 2020 Twitteriä käytti 13 prosenttia suomalaisista (Tilastokeskus, 2021), joten se oli selvästi vähemmän suosittu sosiaalinen media kuin Facebook, jota käytti 58 prosenttia suomalaisista. Vihapuhetutkimuksessa Twitter on nykyään tutkituin sosiaalinen media, koska sen rajapinta on suhteellisen avoin

ja aineistot siksi helposti saatavilla (Matamoros-Fernández & Farkas, 2021).

Twitter on avoin media, jossa viestit ovat yleensä kaikkien luettavissa. Twitterissä voi lähettää myös yksityisiä viestejä, mutta ne eivät ole osa aineistoa. Se voi vääristää tuloksia. Julkisissa sosiaalisissa medioissa häiriköinti on yleistä, ja esimerkiksi Knuutilan ym. (2019) mukaan kunta- ja poliittisiin kohdistuvaa vihapuhetta esiintyi eniten julkisessa Facebookissa. Korhosen ym. (2016) mukaan vähemmistöryhmät kohtasivat vihapuhetta Facebookissa muita sosiaalisia medioita useammin, mutta yleisin vihapuheen tai häirinnän tapahtumapaikka oli julkinen tila. Vihapuheen suhteellisesta osuudesta eri sosiaalisissa medioissa ei ole paljoa tietoa. Kettusen ja Paukkerin (2021) algoritmillla tehdyn selvityksen mukaan julkisen Facebookin viesteistä vihapuhetta oli yksi viesti sadastatuhannesta. Twitterissä vihapuheen osuus oli 0,14 prosenttia viesteistä.

En esitä twiittiesimerkkejä eettisistä syistä. Jotkut aineiston vihapuhetta viestineistä vaikuttavat tekevän sitä omalla nimellään. Anonymisointi ei riitä heidän yksityisyytensä suojaamiseen, koska twiitit löytyisivät joka tapauksessa joko Twitterin oman haun tai muiden hakukoneiden avulla⁴. Williams ym. (2017) suosittelivat, ettei arkaluontoista sosiaalisen median sisältöä julkaista ilman sisällön tuottajan lupaa. Fieslerin ja Profeserin (2018) mukaan useimmat kokevat pelkän twiittiensä käytön tutkimukseen epämiellyttävänä.

Luokittelua varten aineistoon on luotu muuttuja, joka saa arvon 1 silloin, kun twiitti on vihamielinen. Jos twiitti on neutraali, muuttujan arvo on 0. Käsittelen ensin muuttujan keskiluvut, jonka jälkeen tutkin vihapuhetta regressioanalyysillä. Regressiofunktio on logistinen regressiofunktio, jollaista käyttivät aiemmin

esimerkiksi Southern ja Harmer (2021). Regressiofunktion avulla voidaan tutkia, miten jokin muuttuja vaikuttaa todennäköisyyteen kohdata Twitterissä vihapuhetta silloin, kun muiden muuttujien vaikutus on otettu huomioon.

Funktiossa (Kaava 1) on muuttujat sukupuolelle ja puoluekannalle. Eri puolueet ovat regressiossa binäärimuuttujina, joiden verrokkiryhmä on keskusta. Kertoimet tulkitaan siksi suhteessa keskustapoliitikoihin kohdistuvan vihapuheen esiintyvyyteen. Funktiossa on muuttuja myös ministerin iälle, koska esimerkiksi Knuutilan ym. (2019) mukaan vihapuhe kohdistuu erityisesti nuoriin naisiin. Ikämuuttujaa käyttivät myös Southern ja Harmer (2021). Ikämuuttuja on jatkuva muuttuja, joka osoittaa ministerin iän vuosina.

Funktiossa on binäärimuuttuja, joka indikoi puoluejohtajia, koska Knuutilan ym. (2019) mukaan vihapuhe keskittyy näkyvässä asemassa oleviin päättäjiin kuten puoluejohtajiin. Muuttuja saa arvon 1 silloin, kun ministeri on puoluejohtaja eli Sanna Marin, Maria Ohisalo, Li Andersson, Annika Saarikko tai Anna-Maja Henriksson. Muiden ministereiden kohdalla arvo on 0. Regressiomallissa on myös viikonpäivämuuttujat, koska on mahdollista, että vihapuhe ei ole jakautunut tasaisesti eri viikonpäiville, ja että eri ministerit ovat Twitterissä aktiivisia eri viikonpäivinä. Nämä muuttujat ovat ennen kaikkea kontrollimuuttujia, mutta niistä voidaan myös tulkita, onko vihapuhetta viestivien aktiivisuus jonain viikonpäivinä tavallista korkeampaa. Viikonpäivämuuttujia käyttivät myös Rheault ym. (2019). Viikonpäivämuuttujat ovat regressiossa binäärimuuttujina, jotka saavat arvon 1 kunkin viikonpäivän kohdalla. Verrokkikategoria on maanantai.

$$\Pr(\text{Vihapuhe})_i = \alpha + \beta_1 \text{Nainen}_i + \beta_2 \text{Ikä}_i + \beta_{3-6} \sum D_{\text{Puolue}} + \beta_7 \text{Puoluejohtaja}_i + \beta_{8-13} \sum D_{\text{viikonpäivä}} + \varepsilon_i \quad (1)$$

⁴ Anonymisoidut käsinluokitteluesimerkit joko vihapuheeksi tai neutraaliksi puheeksi luetuista twiiteistä saa pyydettyäessä kirjoittajalta.

Ensimmäinen regressioista sisältää pelkän vakiotermin ja naisministereitä indikoivan muuttujan. Lisään sitten muuttujia regressioon muuttujia tai muuttujaryhmä kerrallaan. Tilastollisesti merkitsevä positiivinen kerroin tulkitaan siten, että muuttuja lisää todennäköisyyttä vastaanottaa vihamielisiä twiittejä. Negatiivinen merkitsevä kerroin tulkitaan sen sijaan pienempänä todennäköisyytenä vastaanottaa vihamielisiä twiittejä, ja epämerkitsevä muuttuja ei vaikuta todennäköisyyteen. Tilastollisen analyysin tein Statalla.

Regressio-osion jälkeen tutkin Twitterin rajapintaa hyödyntämällä, keitä aineiston vihapuhetta viestineet seuraavat Twitterissä ja keiden twiiteistä he tykkäävät Twitterin tykkäystoiminnolla. Tätä varten rakennan kaksi aineistoa, joista toinen sisältää aineiston vihapuhetta tuottaneiden ja levittäneiden seuraamat Twitter-tilit ja toinen tiedot heidän 2000 viimeisimmästä tykkäyksestä. Rakennan lisäksi aineiston, jossa ovat tiedot sekä vihapuhetta viestivien että muiden aineiston käyttäjien tilin perustamisajankohdasta, seuraajien ja seurattavien määrästä sekä päivitysten määrästä. Tutkin näiden muuttujien keskiluvut.

Tulokset

Vihapuheen kohteet

Vihamielisiä twiittejä aineistossa on yhteensä 453 kappaletta. Niistä uniikkeja on 391 kappaletta, ja loput ovat uudelleentwiitteauksia. Naisministereille, joita on puolet hallituksen yhteensä 22 ministeristä, vihatwiittejä lähetettiin yhteensä 278 kappaletta eli noin 61,5 prosenttia vihamielisistä twiiteistä. Uniikeista vihatwiiteistä 71 prosenttia ei sisällä hälytyssanoja (ks. lista sanoista Knuutila ym., 2019). Jos tekoälymallin opetusaineisto kerätään käyttämällä

hakutermeinä kyseisiä hälytyssanoja, Twitterin vihapuheesta suurin osa jää opetusaineiston ulkopuolelle.

Taulukossa 1 on lueteltu aineiston vihapuheen esiintyvyys ministereittäin. Esiintyvyys on vihamielisten twiittien osuus kaikista ministerin vastaanottamista twiiteistä. Jotkut ministereistä eivät ole kovin aktiivisia Twitterissä tai heidän twiittinsä eivät herätä keskustelua, joten heille havaintojen määrä on pieni. Pekka Haavisto ja Tytti Tuppurainen erottuvat muusta ministerikunnasta selvästi, koska noin joka kymmenes heille kohdistettu twiitti on vihamielinen. Myös Thomas Blomqvistin keskiarvo on korkea, mutta aineistossa on hänelle vain kymmenen havaintoa. Listan häntäpäässä on Hanna Sarkkinen, joka nimettiin ministeriksi havaintoperiodin lopussa. Häneen ei kohdistu yhtään vihamielistä twiittiä. Sanna Mariniin kohdistuvan vihapuheen esiintyvyys vastaa aineiston keskiarvoa. Absoluuttisesti Sanna Marin kohtasi Tytti Tuppuraisen jälkeen toiseksi eniten vihapuhetta. Noin kymmenen prosenttia aineiston vihapuheesta kohdistuu johonkin muuhun kuin twiitin vastaanottajaan. Vihapuheen esiintyvyyteen ministerien välillä tai muihin tämän tutkimuksen tuloksiin sillä ei ole merkittävää vaikutusta.

Taulukossa 2 ovat vihapuheen esiintyvyyden keskiluvut sukupuolen, puoluekannan ja puoluejohtajastatuksen perusteella jaettuna. Keskimäärin joka 22. viesti on vihamielinen. Miesten keskiarvo on hieman naisten keskiarvoa matalampi, mutta ero ei ole tilastollisesti merkitsevä. Puolueiden sisällä vihapuhe on yleensä jakautunut sukupuolten välille tasaisesti, mutta sosialidemokraateista naiset saavat vihamielisiä twiittejä miehiä useammin. Vihreistä ministereistä Pekka Haavisto kohtaa vihamielisiä viestejä suhteellisesti enemmän kuin Maria Ohisalo

Taulukko 1. Vihapuheen esiintyvyys.

	Ikä	Salkku	Esiintyvyys	Vihamielisiä twiittejä	n
Tytti Tuppurainen (SDP)	45	Eurooppa- ja valtionohjausministeri	0,122	97	797
Thomas Blomqvist (RKP)	56	Pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri	0,1	1	10
Pekka Haavisto (vihreät)	63	Ulkoministeri	0,092	21	228
Matti Vanhanen (keskusta)	66	Valtiovarainministeri	0,077	1	13
Krista Kiuru (SDP)	47	Perhe- ja peruspalveluministeri	0,074	25	340
Tuula Haatainen (SDP)	61	Työministeri	0,07	7	100
Sirpa Paatero (SDP)	57	Kuntaministeri	0,067	13	195
Timo Harakka (SDP)	59	Liikenneministeri	0,052	39	743
Anna-Maja Henriksson (RKP)	57	Oikeusministeri	0,049	12	246
Antti Kurvinen (keskusta)	35	Kulttuuri- ja urheiluministeri	0,046	27	588
Sanna Marin (SDP)	36	Pääministeri	0,045	54	1195
Jussi Saramo (vas.)	42	Opetusministeri	0,035	23	648
Aino-Kaisa Pekonen (vas.)	42	Sosiaali- ja terveysministeri	0,034	7	203
Annika Saarikko (keskusta)	38	Tiede- ja kulttuuriministeri	0,033	24	720
Antti Kaikkonen (keskusta)	47	Puolustusministeri	0,032	21	657
Maria Ohisalo (vihreät)	36	Sisäministeri	0,03	33	1099
Li Andersson (vas.)	34	Opetusministeri	0,028	14	500
Mika Lintilä (keskusta)	55	Elinkeinoministeri	0,028	8	287
Jari Leppä (keskusta)	62	Maa- ja metsätalousministeri	0,021	8	387
Krista Mikkonen (vihreät)	49	Ympäristö- ja ilmastoministeri	0,018	17	951
Ville Skinnari (SDP)	47	Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri	0,011	1	90
Hanna Sarkkinen (vas.)	33	Sosiaali- ja terveysministeri	0	0	49
<i>Keskiarvo</i>	<i>44,7</i>		<i>0,045</i>	<i>20,6</i>	<i>456,6</i>
<i>Keskihajonta</i>	<i>9,1</i>		<i>0,208</i>	<i>21,8</i>	<i>356,3</i>
<i>Yhteensä</i>				<i>453</i>	<i>10046</i>

Esiintyvyys on vihapuheen osuus kaikista ministeriin kohdistuvista twiiteistä. n = twiittien kokonaismäärä.

Taulukko 2. Vihapuheen jakautuminen sukupuolen, puoluekannan ja johtajastatuksen mukaan.

Koko aineisto	Havainnot	Esiintyvyys	Keskivirhe	95 %:n luottamusväli	
Miehet	3991	0,044	0,003	0,037	0,05
Naiset	6055	0,046	0,003	0,041	0,051
Yhteensä	10046	0,045	0,002	0,041	0,049
SDP	Havainnot	Esiintyvyys	Keskivirhe	95 %:n luottamusväli	
Miehet	1173	0,055*	0,007	0,042	0,069
Naiset	2287	0,075*	0,006	0,064	0,086
Yhteensä	3460	0,068	0,004	0,06	0,077
Vihreät	Havainnot	Esiintyvyys	Keskivirhe	95 %:n luottamusväli	
Miehet	228	0,092***	0,019	0,054	0,13
Naiset	2050	0,024***	0,003	0,018	0,031
Yhteensä	2278	0,031	0,004	0,024	0,038
Vasemmistoliitto	Havainnot	Esiintyvyys	Keskivirhe	95 %:n luottamusväli	
Miehet	648	0,035	0,007	0,021	0,05
Naiset	752	0,028	0,006	0,016	0,04
Yhteensä	1400	0,031	0,005	0,022	0,041
RKP	Havainnot	Esiintyvyys	Keskivirhe	95 %:n luottamusväli	
Miehet	10	0,1	0,1	-0,126	0,326
Naiset	246	0,049	0,014	0,022	0,076
Yhteensä	256	0,051	0,014	0,024	0,078
Keskusta	Havainnot	Esiintyvyys	Keskivirhe	95 %:n luottamusväli	
Miehet	1932	0,034	0,004	0,026	0,042
Naiset	720	0,033	0,007	0,02	0,046
Yhteensä	2652	0,034	0,003	0,027	0,04
Koko aineisto	Havainnot	Esiintyvyys	Keskivirhe	95 %:n luottamusväli	
Puoluejohtajat	3,76	0,036**	0,003	0,03	0,042
Rivijäsenet	6,286	0,050**	0,003	0,045	0,056

Esiintyvyys on vihapuheen osuus kaikista twiiteistä.

Tähdet osoittavat testituloksen kaksisuuntaiselle t-testille. * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

ja Krista Mikkonen. Puoluejohtajat kohtaavat vihapuhetta vähemmän kuin muut ministerit.

Taulukossa 3 ovat tiedot aineiston ja vihapuheen jakaumille viikonpäivittäin. Maanantait, lauantait ja sunnuntait ovat keskimäärin selvästi hiljaisempia kuin muut viikonpäivät, mikä voi johtua ministereiden twiittausrytmistä. Vihapuheen esiintyvyys on kuitenkin perjantaisin, lauantaisin ja sunnuntaisin noin puolet korkeampaa kuin muina viikonpäivinä. Lauan-tain ja sunnuntain osalta tämä johtuu paljolti siitä, että viikonloppuisin vihapuheen määrä ei laske samassa suhteessa kuin twiittien kokonaisuudessa. Absoluuttisesti vihapuhetta esiintyy tässä aineistossa eniten perjantaisin.

Taulukossa 4 ovat regressiotulokset. Ensimmäisen spesifikaation epämerkittävä tulos naisministereitä indikoivalle muuttujalle pysyy samanlaisena jokaisessa spesifikaatiossa. Se tarkoittaa, että nais- ja miesministereillä ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa vihapuheen esiintyvyydessä. Taulukon muut kertoimet ovat usein tilastollisesti epämerkitseviä, mutta niiden merkitsevyys muuttuu jonkin verran, kun regressioon lisätään muuttujia. Toisessa regressiossa ikämuuttujan tulos on merkitsevä

ja positiivinen, mutta tulos muuttuu negatiiviseksi, kun spesifikaatioon lisätään puoluetta indikoivat muuttujat. Niistä SDP:n kerroin on positiivinen ja tilastollisesti merkitsevä, mikä tarkoittaa, että SDP:n ministerit kohtaavat muita ministereitä todennäköisemmin vihapuhetta.

RKP:n kerroin muuttuu merkitsevästi positiiviseksi, kun regressioon lisätään puoluejohtajia indikoiva muuttuja. Toisin sanoin RKP:n ministerit kohtaavat keskustan, vihreiden ja vasemmistoliiton ministereitä enemmän vihapuhetta, kun huomioon otetaan se, että puoluejohtajat kohtaavat vihapuhetta muita ministereitä vähemmän. Nämä tulokset pysyvät samoina viidennessä spesifikaatiossa, joka sisältää viikonpäivämuuttujat. Muuttujat perjantaille ja lauantaille ovat tilastollisesti merkitseviä ja positiivisia. Toisin sanoin vihapuheen esiintyvyys on voimakkaampaa viikonloppuisin.

Keitä aineiston vihapuhetta viestineet ovat?

Twitter ei vaadi tunnistautumista eikä liiemmin käyttäjiensä taustatietoja, mutta Twitterin rajapinnalla voi hakea tietoja käyttäjien seurattavista, seuraajista, päivitysten määrästä, tykkäyksistä ja tilin perustamisajankohdasta. Kokosin

Taulukko 3. Aineiston ja vihapuheen jakauma viikonpäivittäin.

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
Esiintyvyys	0,038	0,04	0,04	0,039	0,052	0,061	0,055
Vihamielisiä twiittejä	38	61	82	74	101	54	43
n	989	1520	2029	1903	1937	880	788

Esiintyvyys on vihapuheen osuus kaikista twiiteistä.
n = twiittien kokonaisuus.

Taulukko 4. Muuttujien vaikutus vihapuheen esiintyvyyteen.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
Nainen	0,048 (0,10)	0,182 (0,11)	0,044 (0,14)	0,203 (0,14)	0,216 (0,14)
Ikä		0,016** (0,01)	0,006 (0,01)	-0,014 (0,01)	-0,014 (0,01)
RKP			0,332 (0,34)	0,913* (0,37)	0,913* (0,37)
SDP			0,722*** (0,14)	0,729*** (0,15)	0,746*** (0,15)
Vasemmistoliitto			-0,041 (0,19)	-0,158 (0,19)	-0,103 (0,19)
Vihreät			-0,098 (0,18)	-0,089 (0,19)	-0,085 (0,19)
Johtaja				-0,643*** (0,16)	-0,645*** (0,16)
Tiistai					0,243 (0,21)
Keskiviikko					0,222 (0,20)
Torstai					0,172 (0,21)
Perjantai					0,415* (0,20)
Lauantai					0,640** (0,22)
Sunnuntai					0,304 (0,23)
Vakiotermi	-3,082*** (0,08)	-3,874*** (0,31)	-3,642*** (0,35)	-2,627*** (0,42)	-2,920*** (0,45)
Havaintoja	10046	10046	10046	10046	10046

Kertoimet ovat standardoimattomia regressiokertoimia.

Suluissa estimaattien keskivirheet.

* p < 0,05, ** p < 0,01, *** p < 0,001.

aineiston, joka sisältää tiedot sekä vihapuhetta viestineiden että aineiston muiden käyttäjien tilin perustamisajankohdasta, seurattavien ja seuraajien määrästä sekä päivitysten määrästä. Käyttäjätiedot ovat taulukossa 5.

Taulukon 5 lukuja tulkitessa pitää muistaa, että yhdellä käyttäjällä voi olla useita käyttäjätilejä. Luvuissa on huomionarvoista se, että twiittiaineiston käyttäjämääriin verrattuna (4258 tiliä) tilejä on tässä aineistossa jonkin verran vähemmän (4086 tiliä). Käyttäjätiedot on ladattu 15.9.2021, ja twiittiaineiston havaintoperiodi oli 7.4.2021–20.8.2021. Tileistä on kyseisenä aikana poistunut noin neljä prosenttia. Twiittiaineistossa vihapuhetta viestineitä on yhteensä 321, mutta käyttäjäaineistossa heidän määränsä laskee 297:ään. Vihapuhetta viestineitä tilejä on

joko jäädytetty Twitterin toimesta tai poistettu käyttäjiensä toimesta noin kahdeksan prosenttia huhti–syyskuun 2021 aikana. Vaihtoehtoisesti käyttäjät ovat voineet vaihtaa Twitter-tiliensä nimiä.

Vihapuhetta viestivien käyttäjätilit ovat keskimäärin noin kaksi vuotta tuoreempia kuin aineiston muiden käyttäjien tilit, joiden luontipäivämäärä on keskimäärin 24.4.2016. Puolet vihapuhetta viestineistä tileistä on luotu vuoden 2019 toukokuun jälkeen, mutta aineiston muiden käyttäjätilien joukossa mediaaniarvo on vuoden 2016 alussa. Suurta uudehkojen tilien määrää ja tilien katoamista voisi selittää se, että vihapuhetta viestineet luovat uuden käyttäjätilin jäädytetyn tai estetyn tilinsä tilalle. Tämän todistaminen on kuitenkin vaikeaa käytettävissä

Taulukko 5. Aineiston käyttäjätilastot.

Vihapuhetta viestineet (n = 296)	Keskiarvo	Keskihajonta	Minimi	Maksimi	Mediaani	n
Seurattavia	431	668	0	4383	214,5	296
Seuraajia	361	799	0	7087	107,5	296
Päivityksiä	8995	15241	3	95847	2704	296
Tili luotu	7.1.2018	1259 (vrk)	24.2.2008	16.8.2021	7.5.2019	296
Muut käyttäjät (n = 3790)	Keskiarvo	Keskihajonta	Minimi	Maksimi	Mediaani	n
Seurattavia	711	1249	0	29988	306	3790
Seuraajia	1339	8183	0	244923	144	3790
Päivityksiä	9536	26465	0	547247	2286	3790
Tili luotu	7.3.2016	1387 (vrk)	16.2.2007	4.9.2021	29.2.2016	3790
Koko aineisto (n = 4086)	Keskiarvo	Keskihajonta	Minimi	Maksimi	Mediaani	n
Seurattavia	691	1219	0	29988	294	4086
Seuraajia	1268	7887	0	244923	137	4086
Päivityksiä	9497	25816	0	547247	2297	4086
Tili luotu	24.4.2016	1389 (vrk)	16.2.2007	4.9.2021	5.7.2016	4086

Aineisto on rakennettu 15.9.2021.

Taulukko 6. Aineiston vihapuhetta viestineiden eniten seuraamat ja tykkäävät Twitter-käyttäjät.

Eniten seuratut käyttäjätilit			Eniten tykkätyt käyttäjätilit		
Käyttäjänimi	Twitter-tili	Seuraaja	Käyttäjänimi	Twitter-tili	Tykkäyksiä
Jussi Halla-aho (PS)	@Halla_aho	222	Heikki Ketola	@HeikkiUutiset	7704
Riikka Purra (PS)	@ir_rkp	189	Jani Mäkelä (PS)	@JaniMakelaFi	5183
Ivan Puopolo	@ivanpuopolo	182	Riikka Purra (PS)	@ir_rkp	4546
Ville Tavio (PS)	@VilleTavio	177	Päivän byrokraatti	@pbyrokraatti	4455
Laura Huhtasaari (PS)	@LauraHuhtasaari	175	Ossi Tiihonen (PS)	@OssiTiihonen	3195
Sebastian Tynkkynen (PS)	@SebastianTyne	166	Mats Uotila (kokoomus)	@MatsUotila	3057
Perussuomalaiset	@persut	160	Suomensisulainen 1		2965
Päivän byrokraatti	@pbyrokraatti	158	Professori 1		2963
Timo Haapala	@TimoHaapala	156	Jussi Järvinen (keskusta)	@Jrvinen_J	2883
Mauri Peltokangas (PS)	@mauripeltokang2	155	Jussi Halla-aho (PS)	@Halla_aho	2666
Hjallis Harkimo (Liike Nyt)	@hjallisharkimo	153	Marko Kettunen (PS)	@MarkoKettunen	2574
Tutkija 1		151	Aleksi Valavuori	@Valavuori	2401
Matias Turkkila (PS)	@MatiasTurkkila	147	Tere Sammallahti (kokoomus)	@TereSammallahti	2381
Jani Mäkelä (PS)	@JaniMakelaFi	145	Apulaisprofessori 1		2365
Keijo Kaarisade	@keijomedia	140	Veikko Vallin (PS)	@MailVeikko	2260
Saara Huhtasaari	@HuhtasaariSaara	137	Ano Turtiainen (PS)	@TurtiainenAno	2237
Sanna Antikainen (PS)	@SannaAntikainen	135	Ivan Puopolo	@ivanpuopolo	2163
Samppa Granlund (PS)	@GranlundSamppa	134	Reijo Tossavainen (PS)	@ReijoTossavaine	2141
Ossi Tiihonen (PS)	@OssiTiihonen	134	Tiina Wiik	@SwanOfTuonela	2128
Sanna Marin (SDP)	@MarinSanna	133	Maahanmuuttokriitikko 2		2063
PS-eduskuntaryhmä	@PS_ekryhma	132	Jyrki Könönen (PS, Suomen Sisä)	@jyrkikononen	2056
Maahanmuuttokriitikko 1		131	Maahanmuuttokriitikko 3		1961
Veikko Vallin (PS)	@MailVeikko	131	Tommi O. Pälve (PS)	@TommiPalve	1889
Hommaforum	@HommaMedia	130	Saimi #NoWhiteGuilt #VapaudenPuolesta	@SaikaTuomi	1855
Ano Turtiainen (PS)	@TurtiainenAno	130	Koronadentalisti 1		1852
Miko Bergbom (PS)	@BergbomMiko	129	Maahanmuuttokriitikko 4		1813
Tiina Wiik	@SwanOfTuonela	129	Keijo Kaarisade	@keijomedia	1804
Mari Rantanen (PS)	@MariPSRantanen	128	Samppa Granlund (PS)	@GranlundSamppa	1783
Tere Sammallahti (kokoomus)	@TereSammallahti	128	Ville Tavio (PS)	@VilleTavio	1756
Olli Kotro (PS)	@OlliKotro	126	Tuomas Enbuske	@TuomasEnbuske	1740

Puolue sulkeissa. Tilin ovat vihapuhetta viestineiden seuraamia ja tykkäämiä tilejä, eivät aineiston vihapuhetta viestineitä.

sä olevalla aineistolla. Vihapuhetta viestineillä on keskimäärin vähemmän sekä seuraajia että seurattavia, mutta heillä päivitysten mediaaniluku on muita käyttäjiä suurempi. Päivitysten määrä sisältää twiitit ja uudelleentwiittaukset.

Noin 90 prosenttia aineiston käyttäjätileistä ei ole lähettänyt yhtään vihamielistä twiittiä. Lähempi tarkastelu osoittaa, että vihapuhe on jonkin verran keskittynyt ilmiö, koska 20 prosenttia vihapuhetta viestineistä lähettää noin 40 prosenttia vihapuheesta. Heidän aktiivisin desiili lähettää vajaat 30 prosenttia vihamielisistä twiiteistä. Vinoutumasta huolimatta noin 55 prosenttia aineiston vihamielisistä twiiteistä on tullut käyttäjätileiltä, jotka ovat lähettäneet yhden vihatwiitin.

Kokosin myös erilliset aineistot Twitter-tileistä, joita aineiston vihapuhetta viestineet seuraavat ja tileistä, joiden twiiteistä he tykkäävät Twitterin tykkää- napilla. Jälkimmäinen aineisto sisältää kunkin vihapuhetta viestineen 2000 viimeisintä tykkäystä. Aineiston vihapuhetta viestineillä on seurattavia nollasta yli neljäntuhanteen tiliin. Yhteensä eri seurattavia tilejä heillä on 42 490 kappaletta. Tykkäyksiä aineistossa on yhteensä 446 628 kappaletta.

Vihapuhetta viestineiden eniten seuraamat ja tykkäämät käyttäjätilit ovat Taulukossa 6. Sensuroin osan seuratuista nimistä, koska kyseiset henkilöt eivät ole mukana puoluepolitiikassa eivätkä esiinny valtakunnanjulkisuudessa. Jos käyttäjä on poliittinen vaikuttaja, suluissa on hänen puolueensa. Tileistä voidaan nähdä, että ennen kaikkea perussuomalaiset päättäjät ovat vihapuhetta viestineiden keskuudessa suosittuja seurattavia. Ainoa listalla oleva muiden puolueiden kuin perussuomalaisten kansanedustaja on Sanna Marin. Eniten seurattujen tilien listalla on myös kunnallispoliitikkoja ja muuten politiikkaan läheisesti liittyviä henkilöitä, maa-

hanmuuttokriittisiä vaikuttajia, kaksi toimittajaa, tutkija, Hommaforum ja vihapuhetta normalisoiva parodiatiili. Listalla on kuusi naista.

Tiedot vihapuhetta viestineiden tykkäyksistä on ladattu Twitterin rajapinnalla 16.–19.9.2021. Lukuja tulkitessa ja niitä seurattavien tilien määriin verratessa pitää muistaa, että tilin seuraaminen on binäärimuuttuja, joka voi saada vain kaksi eri arvoa. Tykkäyksillä ei sen sijaan periaatteessa ole ylärajaa. Aktiivinen twiittaja voi aktiivisuutensa ansiosta saada enemmän tykkäyksiä kuin vähemmän aktiivinen käyttäjä.

Eniten tykättyjen käyttäjätilien lista on jonkin verran erilainen kuin eniten seurattujen tilien lista, ja esimerkiksi Jussi Halla-ahon sijoitus listalla on selvästi alempana. Poliitikoista tälläkin listalla on eniten perussuomalaisia, mutta joukossa on myös enemmän viihteellisiä tilejä, julkisuuden henkilöitä ja näkyviä Twitter-vaikuttajia. Listan kärjessä oleva HeikkiUtiset kertoi Twitter-profilissaan (vierailtu 13.10.2021) olevansa ”Kristitty kansallismielinen meemi-insinööri & kommunismin kokemusasiantuntija”. Twitter-profilien tietojen ja luennan perusteella listalla on kaksi suomensisulaista, maahanmuuttokriitikoita ja yksi koronadentalisti.

Pohdinta: Twitter on myös vihapuheen väline

Tutkin tässä tutkimuksessa Marinin hallituksen ministereihin Twitterissä kohdistuvaa vihapuhetta reilun kymmenentuhannen, käsin luokitellun twiitin avulla. Erityisen mielenkiinnon kohteina olivat vihapuheen jakautuminen sukupuolen, iän ja puoluekannan mukaan. Tulosten mukaan ministerin sukupuoli ei vaikuta siihen, kuinka paljon ministeriin kohdistettiin vihapuhetta. Sosialidemokraatit ja RKP:n ministerit kohtasivat tässä aineistossa suhteelli-

sesti enemmän vihapuhetta kuin muiden puolueiden ministerit. Sosialidemokraattien osalta tulos voi johtua siitä, että vuonna 2021 sekä eurooppaministeri, työministeri että peruspalveluministeri olivat demareita tilanteessa, jota leimasivat koronarajoitukset, korkea työttömyys ja tunteita herättävä maahanmuuttokeskustelu. RKP:n ministereiden osalta jää todistamatta, johtuuko tulos esimerkiksi ruotsinkielisyydestä vai ärtymisestä oikeusministerin toimintaan. Erilainen salkkujako olisi voinut johtaa erilaisiin tuloksiin koskien vihapuheen jakautumista sekä sukupuolen että puoluekannan perusteella.

Keskimäärin noin joka kahdeskymmenes ministerille lähetetty twiitti on tavalla tai toisella vihamielinen. Tässä aineistossa eurooppaministeri Tytti Tuppurainen ja ulkoministeri Pekka Haavisto kohtasivat suhteellisesti eniten vihapuhetta. Vähiten vihamielisiä twiittejä saivat kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari sekä ympäristö- ja ilmastoministeri Krista Mikkonen. Vihapuheen sukupuolittuneisuutta koskevien tulosten yleistäminen vaatii vähintään tutkimusasetelman toistamisen toiselle hallitukselle, jossa salkkujako on erilainen. Niin ikään odottamaton salkunvaihto sukupuolten välillä tarkentaisi tuloksia. Hypoteesia siitä, että Twitterin vihapuhe kohdistuu ensisijaisesti naisiin, ei voida tämän tutkimuksen tuloksilla aukottomasti kumota.

Regressiotuloksista iso osa oli epämerkitseviä, joten käytetyt muuttujat eivät selitä vihapuheilmiötä hyvin. Myös Southernin ja Harmerin (2021) tulokset olivat yleensä epämerkitseviä. Puoluejohtajiin kohdistetaan muita ministereitä merkitsevästi vähemmän vihamielisiä viestejä. Kaikki aineiston puoluejohtajat ovat naisia, joten naisministerit kohtaavat Twitterissä vähemmän vihapuhetta, jos he ovat puoluejohtajia. Salkkujakauma voi olla tässäkin yksi

vaikuttava tekijä, mutta on mahdollista, että tulos johtuu puoluejohtajan roolista tai muita ministereitä korkeammasta arvostuksesta.

Absoluuttisesti vihapuhetta kohtasivat eniten Tytti Tuppurainen ja Sanna Marin, mutta molemmille heistä lähetettiin paljon twiittejä. Jos pääministeri olisi mies, hänelle oletettavasti lähetettäisiin twiittejä muita ministereitä enemmän. Jos eurooppaministeri olisi mies, hän voisi kohdata Tytti Tuppuraisen tavoin paljon vihamielisiä twiittejä. Pidän siksi tutkimusasetelman toistamista hyvänä jatkotutkimuksen aiheena, ja muutenkin aineiston lyhyt havaintoperiodi voi vaikuttaa tuloksiin. Lisäksi aineistossa on joillekin ministereille vain kourallinen havaintoja.

Aineiston vihapuhetta viestineet seuraavat aktiivisesti politiikkaa, ja erityisesti perussuomalaiset vaikuttajat ovat usein heidän seurantalistoillaan. He myös tykkäävät usein joko perussuomalaisten vaikuttajien tai maahanmuuttokriittisten käyttäjien twiiteistä. Nämä tulokset viittaavat siihen, että ministereihin kohdistuva vihapuhe syntyy poliittisesta vastakkainasetelusta. Samaa indikoi myös se, että ministereistä eniten vihapuhetta kohtasi eurooppaministeri. Tytti Tuppuraiseen kohdistuvaa vihapuhetta voi ruokkia myös hänen aiemmin esittämänsä tuki pakolaiskiintiön huomattavalle nostamiselle (Suomen Kuvalehti, 2016).

Poliittiseen oppositioon kohdistuva vihapuhe on hyvä jatkotutkimuksen aihe, koska tulokset nostavat ilmaan kysymyksen sekä siitä, miten yleistä oppositioon kohdistuva vihapuhe on, että siitä, mikä käyttäjäryhmä sen lähettää. Colleoni ym. (2014) ja Knuutila ym. (2019) esittivät, että vastakkainasettelu politiikassa on vahvistunut. Oppositioon kohdistuva vihapuhe voisi siten olla lähtöisin hallitusleiristä.

Vihapuheen esiintyvyys on perjantaisin ja lauantaisin jonkin verran muita viikonpäiviä korkeampaa. Lauantain osalta tämä selittyy suurelta osin siksi, että vihamielisten twiittien määrä ei laske samassa suhteessa kuin twiittien kokonaismäärä. Absoluuttisesti vihapuhetta esiintyy tässä aineistossa eniten perjantaisin. Vaikka syitä näille ilmiöille ei näistä tuloksista voi päätellä, on ilmeistä, että alkoholilla voi olla osuutta asiaan. Esimerkiksi Knuutilan ym. (2019) mukaan vihapuhe on usein impulsiivista häiriköintiä. Vaihtoehtoisesti vihapuhetta viestivien vapaa-aika voi ajoittua enemmän viikonlopuille, mutta vihapuhe voi myös ilmetä tasaisempaan virtana kuin twiitit keskimäärin. Aineiston jakauma on painottunut arkipäiville, mikä voi johtua ministereiden twiittausrytmistä.

Vihatwiittien jakauma käyttäjien kesken ei viittaa siihen, että Twitterin vihapuhe olisi pelkästään pienen häirikköryhmittymän aikaansaannosta. Yhdeksänkymmentä prosenttia aineiston käyttäjätileistä ei ota osaa vihapuheeseen, mutta suurin osa vihapuheesta tulee vihapuhetta viestineiden enemmistöltä. Tämä johtopäätös eroaa Van Santin ym. (2021) tuloksesta, jonka mukaan vihapuhe on lähtöisin muutamalta käyttäjätililtä. Pidän tätä merkinä siitä, ettei vihapuhe pääsääntöisesti ole koordinoitua, mutta yhdellä käyttäjällä voi tietysti olla useita Twitter-tilejä. Se voi vääristää tulosta. Aiemmin Van Sant ym. (2021) esittivät, ettei Marinin hallituksen ministereihin kohdistuva vihapuhe ole koordinoitua.

Aineiston vihapuheesta noin 6 prosenttia on seksuaalisesti virittynyttä, mistä noin 60 prosenttia kohdistuu naisiin. Tämä on eri tulos kuin Knuutilalla ym. (2019) ja Van Santilla ym. (2021), joiden tulosten mukaan naisiin kohdistuva vihapuhe on usein seksuaalista. Vaikka en syvenny vihapuheen laadulliseen puoleen, on silti sanottava, että laadullisesti naisiin ja

miehiin kohdistuva vihapuhe vaikuttaa olevan usein erilaista. Esimerkiksi naisministerien työttöly on yleistä. Luonteva jatkotutkimuksen aihe on twiittiaineiston laadullinen tutkimus. En myöskään ottanut kantaa siihen, ovatko jotkut vihamieliset twiitit vakavampia kuin toiset. Esimerkiksi Knuutilan ym. (2019) mukaan naispäättäjät kohtaavat miehiä useammin vakavaa häirintää. Laadullinen tutkimus voisi antaa myös lisätietoa vihapuhetta synnyttävistä mekanismeista. Joskus vihapuhe vaikuttaa liittyvän ministerin vastuualueeseen, jolloin sen taustalla voi olla tyytymättömyys ministerin toimintaan, mutta toisinaan vihapuhe näyttää olevan enemmän henkilöön käyvää.

Tämän tutkimuksen perusteella vihapuheaineiston kerääminen Kuutilan ym. (2019) laadulla hälytyssanalistalla rajaisi vihapuheesta leijonanosan pois. Tutkimukseni aineistossa listan hälytyssanoja ei ole 70 prosentissa vihamielisiä twiiteistä. Aineistossa on selviä viitteitä siitä, että vihapuhetta viestivät kiertävät Twitterin vihapuhesuodattimia ujuttamalla viesteihinsä kirjoitusvirheitä. Se vaikeuttaa vihapuheen automaattista tunnistamista entisestään. Lisäksi noin kymmenen prosenttia vihapuheesta ei kohdistu twiitin vastaanottajaan. Vihapuhe on usein personoitua tai aktualisoitua, ja se liittyy siksi kiinteästi yhteen henkilöön tai kontekstiin.

Twitterin käyttöä vihapuheen välineenä on vaikea rajoittaa, koska anonyymi esiintyminen ja uuden tilin luomisen vaivattomuus tekevät vihapuheesta helppoa. Julkisuudessa on aiemmin ansiokkaasti esitetty toimenpide-ehdotuksia vihapuheen kitkemiseksi. Knuutila ym. (2019) ja Sisäministeriö (2019) peräänkuuluttavat arvojohtajuutta ja yhteiskunnallisten toimijoiden sitoutumista vihapuheen vastaiseen työhön. Koska Marinin hallitukseen kohdistuva vihapuhe näyttää pääasiassa olevan peräisin pe-

russomalaisten seuraajilta, Riikka Purralla, Jussi Halla-aholla ja muilla perussomalaisien vaikuttajilla on hyvä tilaisuus osoittaa arvojohtajuutta.

Kiitokset

Kiitän OP Ryhmän Tutkimussäätiötä ja Liikesivistysrahastoa taloudellisesta tuesta. Lisäksi haluan kiittää vertaisarvioijia hyvästä palautteesta.

Kirjallisuus

- Ayo, F. E., Folorunso, O., Ibharalu, F. T., Osinuga, I. A., & Abayomi-Alli, A. (2021). A probabilistic clustering model for hate speech classification in twitter. *Expert Systems with Applications*, 173, 114762. <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2021.114762>
- Awan, I. (2014). Islamophobia and Twitter: A typology of online hate against Muslims on social media. *Policy & Internet*, 6(2), 133–150.
- Bliuc, A. M., Faulkner, N., Jakubowicz, A., & McGarty, C. (2018). Online networks of racial hate: A systematic review of 10 years of research on cyber-racism. *Computers in Human Behavior*, 87, 75–86.
- Burnap, P., & Williams, M. L. (2015). Cyber hate speech on twitter: An application of machine classification and statistical modeling for policy and decision making. *Policy & Internet*, 7(2), 223–242. <https://doi.org/10.1002/poi3.85>
- Colleoni, E., Rozza, A., & Arvidsson, A. (2014). Echo chamber or public sphere? Predicting political orientation and measuring political homophily in Twitter using big data. *Journal of Communication*, 64(2), 317–332. <https://doi.org/10.1111/jcom.12084>
- Collignon, S., & Rüdiger, W. (2020). Harassment and intimidation of parliamentary candidates in the United Kingdom. *The Political Quarterly*, 91(2), 422–429.
- Euroopan neuvosto (2009). Recommendation No. R (97) 20 of the Committee of Ministers to Member States on "Hate Speech". <https://go.coe.int/URzjs> [viitattu 4.11.2021].
- Fiesler, C., & Proferes, N. (2018). "Participant" perceptions of Twitter research ethics. *Social Media+ Society*, 4(1), 2056305118763366.
- Fuchs, T., & Schäfer, F. (2021). Normalizing misogyny: hate speech and verbal abuse of female politicians on Japanese Twitter. *Japan forum* 33(4), s. 553–579).
- Gorrell, G., Bakir, M. E., Roberts, I., Greenwood, M. A., & Bontcheva, K. (2020). Which politicians receive abuse? Four factors illuminated in the UK general election 2019. *EPJ Data Science*, 9(18).
- Harju, A., & Vainikka, E. (2019). Anonyymien keskustelupalstojen julkisuus: Marginaaliin jääneiden vertaistukea ja yhteiskuntakritiikkiä. *Media & viestintä*, 42(2), 99–121. <https://doi.org/10.23983/mv.83374>
- Hirvonen, K. (2013). Sweden: When hate becomes the norm. *Race & Class*, 55(1), 78–86.
- Isotalus, P., Jussila, J., & Matikainen, J. (2018). Twitter viestintänä ja sosiaalisen median ilmiönä. Teoksessa Isotalus, P., Jussila, J., & Matikainen, J. (toim.). *Twitter viestintänä: Ilmiöt ja verkostot* (s. 9–30). Vastapaino.
- Jensen, H. R. (2008). The Mohammed cartoons controversy and the boycott of Danish products in the Middle East. *European Business Review*, 20(3).
- Jungherr, A. (2016). Twitter use in election campaigns: A systematic literature review. *Journal of information technology & politics*, 13(1), 72–91.
- Kettunen, L. & Paukkeri, M.-S. (2021). Tekoälyn hyödyntäminen vihapuheen seurannassa. Oikeusministeriö 2021. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-893-6> [viitattu 6.9.2021].
- Knuutila, A., Kosonen, H., Saresma, T., Haara, P., & Pöyhtäri, R. (2019). Viha vallassa: Vihapuheen vaikutukset yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-786-4> [viitattu 17.9.2021].
- Saresma, T., Pöyhtäri, R., Knuutila, A., Kosonen, H., Juutinen, M., Haara, P., Tulonen, U., Nikunen, K., & Rauta, J. (2022). Verkkoviha: Vihapuheen tuottajien ja levittäjien verkostot, toimintamuodot ja motiivit. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-298-5> [viitattu 28.9.2022].
- Korhonen, N., Jauhola, L., Oosi, O., & Huttunen, H.-P. (2016). "Usein joutuu miettimään, miten pitäisi olla ja minne olla menemättä." Selvitys vihapuheesta ja häirinnästä ja niiden vaikutuksista eri vähemmistöryhmiin. Oikeusministeriö 2016. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-496-9> [viitattu 24.9.2021].

- Lingiardi, V., Carone, N., Semeraro, G., Musto, C., D'Amico, M., & Brena, S. (2020). Mapping Twitter hate speech towards social and sexual minorities: A lexicon-based approach to semantic content analysis. *Behaviour & Information Technology*, 39(7), 711–721.
- Marttila, M. (2018). #vainkansanedustajajuttu – Kansanedustajien Twitter-käyttö ja sitä selittävät tekijät. Teoksessa Isotalus, P., Jussila, J., & Matikainen, J. (toim.). *Twitter viestintänä: Ilmiöt ja verkostot* (s. 66–89). Vastapaino.
- Matamoros-Fernández, A., & Farkas, J. (2021). Racism, hate speech, and social media: A systematic review and critique. *Television & New Media*, 22(2), 205–224.
- Miškolci, J., Kováčová, L., & Rigová, E. (2020). Countering hate speech on Facebook: The case of the Roma minority in Slovakia. *Social Science Computer Review*, 38(2), 128–146.
- Mårtensson, U. (2014). Hate speech and dialogue in Norway: Muslims 'speak back'. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 40(2), 230–248.
- Oh, D. C. (2016). "Payback for Pearl Harbor" Racist Ideologies Online of Karmic Retribution for White America and Postracial Resistance. *Journal of Communication Inquiry*, 40(3), 247–266.
- Pöyhtäri, R., Haara, P., & Raittila, P. (2013). *Vihapuhe sananvapautta kaventamassa*. Tampere University Press.
- Rheault, L., Rayment, E., & Musulan, A. (2019). Politicians in the line of fire: Incivility and the treatment of women on social media. *Research & Politics*, 6(1), s. 1–7.
- Ruotsalainen, M. (2017). "Vihapuheen" nousu julkisessa keskustelussa. Teoksessa Palonen, E. & Saresma, T. (toim.). *Jätkät & Jytkyt: Perussuomalaiset ja populismin retoriikka* (s. 181–198). Vastapaino.
- Saresma, Tuija. (2019). "Politics of fear and racialized rape: Intersectional reading of the Kempele rape case." Teoksessa Hervik, P. (toim.). *Racialization, racism, and anti-racism in the Nordic countries* (s. 63–91. Palgrave Macmillan.
- Small, T. A. (2011). What the hashtag? A content analysis of Canadian politics on Twitter. *Information, communication & society*, 14(6), 872–895.
- Sisäministeriö (2019). Sanat ovat tekoja: Vihapuheen ja nettikiusaamisen vastaisten toimien tehostaminen. Sisäministeriön julkaisuja 2019: 23. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161613> [viitattu 29.9.2021].
- Southern, R., & Harmer, E. (2021). Twitter, incivility and "everyday" gendered othering: an analysis of tweets sent to UK members of Parliament. *Social Science Computer Review*, 39(2), s. 259–275.
- Suomen Kuvalehti (18.11.2016). SK Radio: Tentissä demarinaisten pj. Tytti Tuppurainen: "Pakolaiskiintiö pitää nostaa kymmeneen tuhanteen". SK Radio [podcast]. <https://suomenkuvalehti.fi/podcast/sk-radio-tentissa-demarinaisten-pj-tytti-tuppurainen-pakolaiskiintiota-pitaa-nostaa-kymmeneen-tuhanteen/> [viitattu 30.8.2022]
- Tilastokeskus (2020). *Median merkitys on kasvanut pandemian aikana – monet ikäihmiset ovat ottaneet melkoisen digiloikan*. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/median-merkitys-on-kasvanut-pandemian-aikana-monet-ikahmiset-ovat-ottaneet-melkoisen-digiloikan/> [viitattu 9.3.2022].
- Vainikka, E. (2019). Naisvihan tunneyhteisö: Anonyymisti esitettyä verkkovihaa Ylilaudan ihmisisuhdekeskusteluissa. *Media & viestintä*, 42(1), 1–25. <https://doi.org/10.23983/mv.80179>
- Van Sant, K., Fredheim, R., & Bergmanis-Korats, G. (2021). Abuse of power: coordinated online harassment of Finnish government ministers. Riga: NATO Strategic Communications Centre of Excellence. <https://stratcomcoe.org/publications/abuse-of-power-coordinated-online-harassment-of-finnish-government-ministers/5> [viitattu 11.11.2021]
- Vedeler, J. S., Olsen, T., & Eriksen, J. (2019). Hate speech harms: A social justice discussion of disabled Norwegians' experiences. *Disability & Society*, 34(3), 368–383.
- Walton, S. J. (2012). Anti-feminism and Misogyny in Breivik's "Manifesto". *NORA-Nordic Journal of Feminist and Gender Research*, 20(1), 4–11.
- Williams, M. L., Burnap, P., & Sloan, L. (2017). Towards an ethical framework for publishing Twitter data in social research: Taking into account users' views, online context and algorithmic estimation. *Sociology*, 51(6), 1149–1168.
- Yoo, E., Rand, W., Eftekhari, M., & Rabinovich, E. (2016). Evaluating information diffusion speed and its determinants in social media networks during humanitarian crises. *Journal of Operations Management*, 45, 123–133.

TITLE AND KEYWORDS IN ENGLISH:

Hate speech targeting the ministers of Sanna Marin's cabinet in Twitter

KEYWORDS: cyberbullying, e-democracy, hate speech, online communication, Twitter